

Verksamhetsberättelse 2020



Ålands statistik- och utredningsbyrå

Verksamhetsberättelse 2020

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅFS 116/93) stadgas att statistik- och utredningsbyrån (ÅSUB) har till uppgift att verka som Ålands officiella statistikmyndighet samt att bedriva utrednings- och forskningsverksamhet. ÅSUB har under år 2020 letts av en direktion bestående av sakkunniga och representanter för de som efterfrågar byråns tjänster och uppgiftslämnarna (Bilaga I).

1. ÅSUBs uppdrag och styrning

Direktionen antog en ny vision för ÅSUB under 2020:

ÅSUBs producerar statistik och samhällsanalys av hög kvalitet för förståelsen och utvecklingen av det åländska samhället.

ÅSUBs övergripande mål har FN:s grundläggande principer för officiell statistikproduktion som bas och följer Riktlinjer för europeisk statistik (European Statistics Code of Praxis). Syftet med de övergripande målen är att säkra att de resurser som huvudmannen tillför ÅSUB används på bästa möjliga sätt. På förslag från direktionen har landskapsregeringen år 2020 fastställt uppdaterade övergripande mål för ÅSUB. Målen framgår av bilaga II.

Därtill har direktionen antagit ett fyraårigt verksamhetsprogram som omfattar direktionens hela mandatperiod 2020-2023.

Verksamhetsplanen för 2020 lyfter fram fem strategier för att stödja utvecklingen av ÅSUBs verksamhet

- Aktiv förmedling och interaktion med centrala användargrupper
- Underlätta för uppgiftslämnarna
- Ökad växelverkan med samarbetspartners
- Utveckla kompetenserna och metoderna samt trygga arbetsklimatet
- Teknisk förnyelse och säker datahantering

Tre horisontella fokusområden ska enligt planen genomsyra produktionen och verksamheten, nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen. Vidare lyfter verksamhetsplanen 2020 fram fyra tematiska fokusområden, bärkraftiga välfärdssystem, offentliga sektorns utveckling, bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling samt miljö och hållbar utveckling.

Arbetsordningen som direktionen fastställt anger ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna mellan befattningarna inom myndigheten och uppdragspolicyn ger vid sidan om verksamhetsplanen stöd för prioriteringarna mellan uppdrag.

Strukturen i berättelsen över verksamheten 2020 följer verksamhetsplanen för 2020.

2. Översikt

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) (ÅFS 116/93) stadgas att ÅSUB är en oberoende myndighet vars uppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet. ÅSUB leds av en direktion bestående av sju sakkunniga. Under verksamhetsåret har direktionen haft fyra sammanträden.

Statistikproduktionen regleras i statistiklag för Åland (ÅFS 42/94). ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen och lämnar statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistiken som underlag för beslut, stärker tilliten till beslutsprocesserna och bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Utrednings- och forskningsverksamhetens övergripande målsättning är att utveckla en kunskapsbas och att erbjuda analyskompetens för samhällets beslutsfattare.

Verksamhetsåret har präglats av hög aktivitet, publiceringarna och projekten har varit fler än de som uppställdes i verksamhetsplanen. Framför allt har coronapandemin medfört behov av tätare uppdateringar inom vissa statistikområden och framtagning av extra beslutsunderlag i form av analyser av såväl ekonomiska data som sociala dimensioner i samhället. ÅSUBs viktigaste resurs är personalen. Verksamheten är till betydande delar forskningsbaserad och kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap. Kompetens- och utvecklingsarbetet ställdes om under året för att anpassas till coronasituationen och distansaktiviteter. Personalen har så långt som arbetsuppgifterna och förutsättningarna medgett arbetat på distans hemifrån under de perioder då rekommendation om distansarbete förelegat.

Under året fortsatte förberedelser för att ta i bruk Inkomstregistret respektive ett nytt kommuninformationsprogram i samverkan med uppgiftslämnarna. Utvecklingsprojekten utgör är ett led i att öka automatiseringen inom statistikproduktionen. ÅSUB har fortsatt översynen av tekniska lösningar för att uppgradera dataskyddet. ÅSUB införde MDM (Mobile Device Management) på samtliga mobiltelefoner samt genomförde en risk- och konsekvensbedömning i samverkan med Åda.



Uppföljande dataskyddsutbildning med dataskyddombuden genomfördes under hösten. Det digitala formatet erbjuder möjlighet att skapa gemenskap på nya sätt.

3. Resursanvändningen 2020

ÅSUBs viktigaste resurs är den kvalificerade personalen. Personalresurserna har på årsbas bestått av tio fasta heltidstjänster samt knappt en och en halv tillfällig tjänst som använts inom utrednings- respektive statistikverksamheten för att täcka upp för myndighetens uppdragsverksamhet samt inom coronarapporteringen. En extra deltidsutredare på 60 procent rekryterades från slutet av april på grund av den höga projektefterfrågan. Därtill har ÅSUB kunnat erbjuda plats för två högskolepraktikanter under året. Av de anställda i slutet av året var sex kvinnor och sex män. Tre anställda innehar forskarexamen. (Bilaga I).

Arbetstidsresursernas fördelning på olika slag av arbetsuppgifter och respektive enhet inom myndigheten under 2019 samt berättelseåret 2020 redovisas i tabellen nedan.

Tabell 1. Den arbetade tidens fördelning 2019 och 2020, antal arbetade timmar

	ÅSUB- övergripande		Statistik		Utredningar		Totalt	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Planering, personal, administration ekonomi, extern kommunikation	2 317	2 763	295	201	162	108	2 774	3 072
IT, programvaror och webbplats	482	559	-	-	-	-	482	559
Utbildning, metodutveckling	-	-	200	176	407	373	607	549
Anbud, kontraktsförhandlingar	-	-	6	13	88	120	94	133
Kärnverksamhet (statistik- och utredningsproduktion)	-	-	7 368	6 507	5 158	5 681	12 526	12 188
Totalt	2 799	3 322	7 869	6 897	5 815	6 282	16 483	16 502

Den totala arbetstiden under året (inklusive tillfälligt anställda men exklusive praktikanter) uppgick till 16 502 timmar, vilket är något högre än året innan. Om den tid som praktikanterna utfört för verksamheten läggs till uppgår den samlade arbetstiden till cirka 17 042 timmar vilket är i nivå med fjolåret.

Av de arbetade timmarna inom ÅSUB gick sammanlagt cirka 19 procent till planering, uppföljning, utveckling, kvalitetssäkring, anbud och extern kommunikation vilket innebär en liten ökning från 2019. Bland annat lades mera tid på uppstart av arbetet med kommunikationsplan och ny grafisk profil samt på rekrytering och anbudsskrivning än året före. Endast 3,3 procent av tiden avsattes för metodutveckling och utbildning, där insatserna inom kvalitet och säkerhet, statistisk metod och lärande om digital presentation och möteskommunikation var dominerande under året. Inom IT-utveckling och datasäkerhet kan insatserna för att tillgänglighetsanpassa webbplatsen nämnas. Cirka tre fjärdedelar av arbetstiden ägnades åt kärnverksamheten inom statistik och analys.

Verksamhetsberättelse 2020

En sammanställning av arbetstiden för kärnverksamheten efter finansieringsform visar att den externa finansieringsgraden under berättelseåret uppgick till drygt 48 procent, vilket innebär en fortsatt hög nivå. Det är även framöver viktigt att vara uppmärksam på att projekt- och uppdragsverksamheten inte sker på bekostnad av utvecklingen av den ordinarie statistikproduktionen.

Enligt direktionens beslut ger ÅSUB kostnadsfri service för sammanställningar av publicerad statistik, bearbetningar och rådgivningar för upp till en timme per förfrågan. Utvecklingen av den avgiftsfria servicen följs upp särskilt enligt direktionens önskan. Servicen omfattade cirka 257 timmar år 2020, vilket motsvarar cirka sju arbetsveckor och innebär en ökning med drygt 22 procent från året innan. Det bör därtill framhållas att det här slaget av aktiviteter tenderar att underskattas i tidsrapporteringen.

Som framgår av tabellen nedan gäller den höga debiteringsgraden särskilt arbetsinsatserna inom utrednings- och analysverksamheten.

Tabell 2. Finansieringen av personalens arbetstid inom kärnverksamheten fördelad på statistikproduktion och analys/utredningar 2020, antal timmar

	Statistik (%)	Utredningar (%)	Totalt (%)
<i>Finansierat av den fasta budgeten</i>	6 200 (94)	161 (3)	6 361 (52)
<i>Projekt- och uppdragsfinansiering</i>	376 (6)	5 530 (97)	5 906 (48)
Kärnverksamheten, totalt	6 576 (100)	5 691 (100)	12 267 (100)

Resultaträkningen för år 2020 visar att ÅSUBs samlade budgetomslutning uppgick till 926 754 euro (925 463 euro 2019) och verksamhetsbidraget till – 567 651 euro (- 617 320 euro 2019). De externa projekt- och försäljningsintäkterna var rekordhög och uppgick sammantaget till 359 103 euro (308 143 euro 2019), vilket var 7,5 procent över budget. Projektaktiviteten har under de tre senaste verksamhetsåren varit hög. Nettoresultatet för verksamhetsåret uppgick till +78 349 euro (+17 680 euro 2019).

Nedgången i kostnader jämfört med 2019 har fyra huvudsakliga förklaringar. Det nordiska handelsstatistikmötet som ÅSUB skulle stå värd för har skjutits fram, ett par utbildningsinsatser (inom modellverktyg och att möta media) har också skjutits på framtiden och ÅSUB har haft mindre behov av Ådas IT-tjänster än året före. Därtill har myndigheten inte anställt vikarier för deltidstjänstledigheter varför verksamhetskostnaderna stannade på drygt 53 000 lägre än budgeterat. Att inköpen av material och förnödenheter har stigit har sin främsta förklaring i extra inköp av skärmar, tangentbord och headset samt mobiltelefoner (till alla utom direktören) till följd av rekommendation om distansarbete och övergång till mobilbaserad Mex-telefoni.

Utöver lägre verksamhetskostnader har projektinkomsterna överstigit budget med drygt 23 000 euro varför verksamhetsbidraget således stannar på drygt 78 000 euro lägre än den budgeterade nivån.

Verksamhetsberättelse 2020

Tabell 2. Resultaträkning 2020 (preliminära uppgifter)

Kontostruktur	Utfall 2020	Budget 2020	Återstår helår 2020	% av budget 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
314315 Försäljning av experttjänster	354 116,21	331 000,00	23 116,21	-107,0 %	306 566,05	325 083,50
314325 Prenumerationer o förs av publ	3 154,52	1 000,00	2 154,52	-315,5 %	1 576,50	1 676,48
314345 Försäljning övriga köpta tjäns	413,00	2 000,00	-1 587,00	-20,7 %		1 933,50
Summa Försäljningsintäkter	357 683,73	334 000,00	23 683,73	-107,1 %	308 142,55	328 693,48
Övr verksamh intäkt	1 419,60		1 419,60			
Summa Verksamhetens intäkter	359 103,33	334 000,00	25 103,33	-107,5 %	308 142,55	328 693,48
Löner o arvoden	-614 198,15	-639 328,07	25 129,92	-96,1 %	-609 925,65	-631 513,37
Period lönekostnader	-2 631,00		-2 631,00		17 174,97	13 038,97
Lönebikostnader	-116 214,82	-122 979,73	6 764,91	-94,5 %	-116 475,13	-123 541,83
Personalersättningar	297,76		297,76		9 992,19	1 014,37
Summa Personalkostnader	-732 746,21	-762 307,80	29 561,59	-96,1 %	-699 233,62	-741 001,86
Köp av tjänster	-105 285,96	-133 992,19	28 706,23	-78,6 %	-140 866,08	-149 342,92
Material förnödenh	-21 473,18	-13 700,00	-7 773,18	-156,7 %	-16 859,30	-11 270,78
Övr verksamh kostn	-67 248,78	-70 000,00	2 751,22	-96,1 %	-68 503,63	-69 009,53
Summa Verksamhetens kostnader	-926 754,13	-979 999,99	53 245,86	-94,6 %	-925 462,63	-970 625,09
Summa Verksamhetsbidrag	-567 650,80	-645 999,99	78 349,19	-87,9 %	-617 320,08	-641 931,61
Finansiella intäkter och kostnader	-9,00		-9,00			
Summa Årsbidrag	-567 659,80	-645 999,99	78 340,19	-87,9 %	-617 320,08	-641 931,61
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-567 659,80	-645 999,99	78 340,19	-87,9 %	-617 320,08	-641 931,61



ÅSUB:s verksamhetslokaler på Ålandsvägen 26.

4. Aktiviteter som bidrar till de övergripande kvalitetsmålen

Aktiv förmedling och interaktion med centrala användargrupper

Webbplatsen (www.asub.ax) är ÅSUBs främsta plattform för förmedling av den officiella statistiken, utrednings- och forskningsverksamhetens resultat samt indikatorer för samhällsutvecklingen. Webbplatsen utvecklas kontinuerligt med nya databaser och ökad tillgång på färdiga tabeller för de mest efterfrågade uppgifterna. En särskild satsning på att anpassa informationen på webbplatsen till de internationella tillgänglighetskraven (WCAG 2.1 på nivå AA) gjordes på basen av en tillgänglighetsgranskning som genomfördes i mars 2020. Ett centralt mål är att webbplatsen ska vara ett aktivt arbetsverktyg med statistik och fakta som är lätt att förstå och tabellverktyg som är lätta att använda för externa användare inom ÅSUBs alla målgrupper.

Statistik- och utredningsrapporterna publiceras i två olika serier, ÅSUB Statistik respektive ÅSUB Rapport. Därtill finns serien Statistiska meddelanden samt publikationsserien Översikter och indikatorer som omfattar såväl statistik som indikatorer.

Statistikproduktionen omspannar 24 statistikområden. Antalet webbpubliceringar som inte har en specifik pdf-publication i anslutning till publiceringen uppgick under år 2020 till 42. Förutom dessa webbpubliceringar gav ÅSUB ut 76 olika publikationer under året, vilket ger en samlad volym på 118 publiceringar. Därtill upprätthåller ÅSUB användarvänliga databastabeller på webbplatsen. Det sammanlagda antalet databastabeller uppgick till 425 vid årets slut. Fördelningen av publiceringarna efter produkttyp framgår av tabellen nedan.

Tabell 4. Översikt över ÅSUBs produktion 2020

	ÅSUB generellt	Statistisk	Utredningar	Totalt
Rapporter		4	7	11
Meddelanden		54		55
Översikter & indikatorer	7			7
Webb-publiceringar		42		41
Övrigt	2	2		4
Publiceringar, totalt	9	102	7	118
Databastabeller		245	180	425

Den totala publiceringsverksamheten efter område, serie och med titel framgår av Bilaga III. Utöver de planerade statistikpublikationerna har ÅSUB för att tydliggöra utvecklingen på arbetsmarknaden under coronapandemin gett ut extra arbetslöshetsmeddelanden per den 15 varje månad under perioden april – december, sammantaget nio extra publiceringar. Tre forskningsprojekt som ÅSUB medverkat i har publicerats i de externa samarbetsparternas rapportserier.

Statistiken Befolkningen efter huvudsaklig verksamhet kunde inte publiceras på grund av brister i underlaget från Statistikcentralen, medan webbpubliceringen Fortsatta studier för

de utexaminerade på gymnasienivå begränsades till uppdatering av databaserna inom området. Det samlade antalet publiceringar är sammanfattningsvis något högre än den enligt budgeten planerade aktiviteten.

Punktligheten i publiceringarna förbättrades markant från året innan, 88 procent av publiceringarna höll planenlig publiceringstid (72 procent 2019). De främsta förklaringarna till förseningarna är fördröjningar i dataleveranser, utmaning att få alla uppgifter från uppgiftslämnarna inom utsatt tidsram samt merarbete till följd av pandemin.



En av de positiva nyheterna som ÅSUB publicerade under 2020.

ÅSUB presenterar även statistiken och resultaten av forsknings- och andra aktiviteter via sina kanaler på sociala medier. ÅSUB finns på Facebook, Twitter och på YouTube för att kunna återge evenemang. Nyheterna publiceras förutom på webbplatsen vanligen även på Facebook och Twitter.

I slutet av året utsågs en intern kommunikationsgrupp för att driva utvecklingsarbetet inom ÅSUBs externa kommunikation under 2021. Bland annat förnyad grafisk profil, ny layout på ÅSUBs publikationer samt utarbetande av en mera heltäckande kommunikationspolicy kommer att vara aktuellt under 2021.

En betydande del av ÅSUBs förmedling och kommunikation innebär att personalen tar fram uppgifter efter beställning och deltar i sakkunnigorgan för att sprida och tillgängliggöra statistiken och informationen. ÅSUBs personal har, inom ramen för såväl analys- som statistikverksamheten, under berättelseåret tagit fram faktaunderlag för lagframställningar och för behandlingen av olika ärenden i lagtinget samt även i övrigt bistått självstyrelseförvaltningen och övriga intresserade med statistik- och utredningsunderlag. Sammanställningar, analyser och metodhandledning på basen av

förfrågningar från olika delar av det åländska samhället har blivit en allt viktigare del av ÅSUBs utåtriktade service.

Personalen har vid olika tillfällen informerat media, forskare, högskolestudenter, politiker med flera om Ålands ekonomi, befolkning och näringsliv. Genom att det under stora delar av året funnits en rekommendation om arbete på distans har en stor del av de presentationer och seminarier som ÅSUB organiserat eller medverkat i hållits digitalt eller som så kallade hybridarrangemang med få personer på plats. Presentationerna och webinarerna har till följd av coronapandemin och dess följdverkningar varit extra många. ÅSUB har redogjort för löpande statistik och prognoser för ekonomins olika delar för beslutsfattare på nationell nivå, för landskapets beslutsfattare samt för kommuner, näringslivet och allmänheten. ÅSUB har även hållit föreläsningar och seminarier för olika

organisationer och utbildningsinstitutioner inom såväl som utanför Åland. Sammantaget medverkade ÅSUB i eller arrangerade 52 externa seminarietillfällen och presentationer under året. Flera av presentationerna har tillgängliggjorts även i efterhand via ÅSUB:s webbplats.

I oktober ordnade ÅSUB tillsammans med KUT-nätverket (nätverket för hållbar kunskapsutveckling) en konferens om kunskap och forskning som motor för regional utveckling. I programmet medverkade representanter för det privata och offentliga Åland samt talare från framgångsrika exempel i Sydtyrolen, Färöarna och Österbotten.



ÅSUB medverkade i konferensen Kunskap och forskning som motorer för regional utveckling och innovation tillsammans med KUT-nätverket i oktober 2020.

Samarbete med uppgiftslämnare

ÅSUB är nyckelaktören i det åländska statistiksystemet – en väl utarbetad struktur av myndigheter, organisationer och företag som levererar eller på olika sätt hanterar den typ av data som ÅSUB bearbetar och publicerar som officiell statistik. Metoderna för uppgiftslämningen utvecklas kontinuerligt för att underlätta för dem som lämnar uppgifter till byrån. Utgångspunkten för statistikframställningen är att i första hand använda data som redan samlats in som grunddata för statistikproduktion och forskning. I andra hand hämtas uppgifter direkt från uppgiftslämnarnas administrativa system och i

tredje hand samlas uppgifter in via direktinsamling. Vid direktinsamling från företag, myndigheter, organisationer, hushåll och individer rekommenderas starkt att inlämningen sker elektroniskt via ÅSUBs säkra e-verktyg för formulär och säker dataöverföring.

ÅSUB träffar regelbundet representanter för olika uppgiftslämnargrupper för dialog om aktuella frågor. Under året hölls särskilda träffar med uppgiftslämnarna inom den kommunala sektorn, turismsektorn, skolorna och hälso- och sjukvården för att informera om nyheter samt för att klarlägga förutsättningarna för att utveckla och underlätta uppgiftsinsamlingen. Utvidgningen av möjligheterna att lämna in uppgifter elektroniskt fortsatte.

Under 2020 har det varit fortsatt stort fokus på den förnyade kommunala ekonomistatistiken inom ramen för det så kallade kommuninformationsprogrammet. Enligt ett ramavtal och i enlighet med Självstyrelselagen (23 §, 30 §) har ÅSUB avtal med Statistikcentralen och Institutet för hälsa- och välfärd THL för insamling av den kommunala statistiken. Från statistikåret 2020 övergår uppgiftsinsamlingen stegvis från Statistikcentralen till Statskontoret, insamlingen automatiseras och moderniseras för att minska belastningen på sikt. Insamlingen av ekonomistatistiken har koppling till ekonomirapporteringen enligt Rådets direktiv 2011/85/EU. Målet är att tillförlitligheten, aktualiteten och jämförbarheten för uppgifterna ska öka. Processen har dock lidit av förseningar i informationen från Statskontoret, försenade översättningar till svenska och fördröjningar i anpassningarna till den åländska statistik- respektive förvaltningsmodellen.

I enlighet med respektive statistiklag samt det övergripande ramavtalet mellan ÅSUB och Statistikcentralen utbyts statistik och mikrodata mellan de två statistikmyndigheterna för att minska uppgiftslämnarbördan samt insamlingskostnaderna. Förnyandet av ramavtalet mellan myndigheterna har skjutits fram i avvaktan på utfallet av beredningen av ny Självstyrelselag för Åland.

Växelverkan med samarbetspartners

För ÅSUB är ett aktivt samspel med partners inom och utanför Åland inom både statistikproduktionen och utrednings- och forskningsverksamheten av stort värde. Genom nätverken inom och utanför Åland kan ÅSUB knyta till sig kompetensområden som organisationen inte täcker in själv, utveckla de egna kompetensområdena, generera ny projektefterfrågan samt - inte minst - öka synligheten för Åland.

ÅSUB deltar i det nordiska chefstatistikersamarbetet. ÅSUBs direktör och statistikchef deltog sålunda i början av december i det årliga chefsmötet för de nordiska nationella statistikmyndigheterna som den här gången arrangerades online. ÅSUBs personal ingår därtill i flera nordiska statistiknätverk samt i kontaktgruppen för den nordiska statistiken. Ett nordiskt handelsstatistikmöte som var inplanerat på Åland hösten 2020 har skjutits fram, preliminärt till hösten 2021 då ÅSUB får en ny möjlighet att stå värd för ett 50-tal statistiker från Norden.

ÅSUB har under året aktivt tagit del även i det nordiska samarbetet inom det regionalpoli-

tiska forskningsområdet genom representation i styrelsen för Nordiska Ministerrådets forskningsinstitut Nordregio samt i Nordiska ministerrådets temagrupper inom det regionalpolitiska fältet där produktionen av regionala statistiska och ekonomiska analyser är en röd tråd.

Som vägledning för den generellt växande uppdragsverksamheten inom ÅSUB tillämpas Uppdragspolicy för ÅSUB som direktionen uppdaterade 2020. Inom Åland har under 2020 Ålands landskapsregering, Ams, Ålands Ombudsmannamyndighet, Mariehamns stad, Ålands Näringsliv, Ålands radio och TV samt Ålands Fredsinstitut varit uppdragsgivare. ÅSUB har också under året initierat ett forum för samverkan mellan landskapets alla myndigheter (landskapsregeringen samt fristående myndigheter).

För att ta tillvara och utveckla ÅSUBs kompetenser prioriterar myndigheten även samarbetet med institut och organisationer utanför Åland. Under året har ÅSUB haft samarbete och uppdrag för Statistikcentralen, Statisticon, Naturresursinstitutet Luke, Institutet för hälsa och välfärd (THL), Ruraliainstitutet vid Helsingfors universitet, Pellervo ekonomiska forskningsinstitut (PTT), Merit Economics, Meteorologiska institutet i Finland, Nordregio, Las Palmas universitet (Gran Canaria) samt Center for regional- og turismeforskning på Bornholm. I nära samarbete med Statistikcentralen har utvecklingen av flera av de statistikområden där myndigheterna utbyter uppgifter fortsatt.

Utvecklingen av kompetensinsatserna, metoderna och arbetsklimatet

ÅSUBs verksamhet är till betydande delar forskningsbaserad och kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap hos de anställda. Arbetsuppgifterna förutsätter god kännedom om för verksamheten relevant vetenskaplig teoribildning samt om utvecklingen av metoderna och analysverktygen inom området. Personalens kompetens och kunnande är kärnan inom produktionen och utvecklingsarbetet inom ÅSUB.

Ett öppet arbetsklimat och goda möjligheter att utvecklas och utveckla arbetet är en förutsättning för att ÅSUB ska kunna hålla sin kvalificerade personal och rekrytera kompetens även framöver. Under året har kompetensinsatserna fortsatt i enlighet med det kompetensutvecklingsprogram som uppdaterades 2019. Kompetensinsatserna har till betydande delar fokuserat på statistisk metod, dataskydd, kodning med "R", SQL, tidsserieanalys, tillgänglighetsanpassning, lärande om covid 19-effekter och krishantering, om att arbeta på distans och digitala presentationer. De interna seminarierna i aktuella ämnen, inklusive datahantering och vetenskapliga metoder fortsatte. Alla inom ÅSUBs personal har deltagit i utbildningstillfällen och seminarier, merparten av de anställda har gått specifika utbildningar för sina uppgiftsområden såsom enkätmetodik, ekonomirapportering, introduktion för inkomstregistrets tjänster, demokratiperspektiv för statistiker, miljö och hållbar utveckling, regional utveckling, inkomstfördelning samt att leda på distans.

Upprätthållandet av manualer för produktionsprocesserna har varit fortsatt prioriterade. Varje statistik- och verksamhetsområde har en ansvarig samt en ersättare för att säkerställa produktionen och kvaliteten. En viss rotation av arbetsuppgifter har genomförts i samband

med nyanställningar och tjänstledigheter vilket även inneburit lärande i arbetet.

Medarbetarsamtalen genomfördes under perioden september – oktober i år och hade särskild fokus på upplevelser och förhållanden under distansarbetet. Hur distansarbetet upplevs varierar inom personalgruppen men för de flesta blir arbetet periodvis tungt. Varje medarbetare ansvarar för relativt stora utvecklingsprojekt och insamlingar där interaktion med kollegorna är en betydelsefull del av vardagen.

ÅSUB erbjuder friskvård i form av motions- och kulturaktiviteter samt förebyggande massage inom ramen för konceptet friskvård.ax. Arbetsgivaren har särskilt aktivt uppmuntrat till att röra på sig och ta vara på möjligheten till förebyggande insatser då hemmakontoren sällan är lika ergonomiskt anpassade som arbetsplatserna på ÅSUB.

Den variation i kompetenser, erfarenheter och kunnande som finns i ÅSUBs personalstyrka har gett en god grund för ett dynamiskt arbetsklimat och en bra plattform för verksamhetsutvecklingen. Under den tidiga hösten ordnades en personalaktivitet med en av årets flugor, discgolf, i Finström samt kickoff för utvecklingen av ÅSUBs kommunikation. Även en fikapaus vid Jomala vik ordnades i juni för att alla i personalen skulle få tillfälle att ses innan semesterperioden.

Under året avtackades även en mångårig kollega, Christina Lindström, som avgick med pension 31 augusti. Filosofie magister Tove Fagerström rekryterades som ny biträdande statistiker och administrativ sekreterare.



Personalfika vid Jomala vik efter att ha jobbat på distans sen mars, juni 2020.

Teknisk förnyelse och säker datahantering

ÅSUBs verksamhet är starkt beroende av en modern IT-infrastruktur som möjliggör säker datahantering och en fortlöpande effektivisering inom produktionsprocesserna. ÅSUBs utvecklingsinsatser och inköp inom IT-infrastrukturen har följt myndighetens IT-plan som uppdateras årligen. Som nämnts utvecklas metoderna för dataöverföring från uppgiftslämnarna efter hand. Det nya e-tjänstverktyget för säker uppgiftinlämning användes inom alla förnyade insamlingar och enkätundersökningar. ÅSUBs interna riktlinjer och anvisningar för datasäkerheten har uppdaterats under året och intern utbildning om anvisningarna har genomförts.

För att trygga säkerheten i ÅSUBs produktions- och datahanteringsprocesser har särskild fokus fortsatt satts på datasäkerheten i det interna utvecklingsarbetet. Processen med att föra över nya statistikområden till SQL-databaser fortsatte. ÅSUB övergick till MDM-lösning (Mobile Device Management) på mobiltelefonerna i samband med att hela personalen fick tillgång till mobiltelefoner för distansarbetet. Lösningen begränsar de applikationer som kan användas på telefonen till säkra versioner och möjliggör att låsa och nollställa telefonen om någon förlorar sin telefon. Inför år 2021 planeras nu för multifaktorautentisering på ÅSUBs datorer. I båda dessa projekt är ÅSUB pilotorganisation för utvecklingsarbetet inom dataskyddet för hela landskapsförvaltningen.

Den omfattande riskkartläggning av ÅSUBs IT-system och processer som genomfördes i samverkan med IT-leverantören Åda Ab under 2019 följdes upp för att säkerställa att planerade åtgärder förs framåt. ÅSUB har också tagit i bruk en mall för systematisk konsekvensbedömning i de fall då myndigheten samlar in och behandlar känsliga data.

5. Strategiska fokusområden för programperioden

Produktionen och aktiviteterna inom ÅSUBs fyra fokusområden sammanfattas nedan kort för varje område. Särskild tyngdpunkt läggs på aktuellt förnyelsearbete, större projekt med statistik som inte publiceras årligen, medan den kompletta publiceringsverksamheten med samtliga produkter framgår av förteckningen i Bilaga III. Under varje fokusområde återges det som förverkligats inom den officiella statistiken först och därefter presenteras projekten inom utrednings- och forskningsverksamheten.

Horisontella fokusområden

Genusperspektivet

Inom statistik som berör befolkning och arbetsmarknad redovisas uppgifter efter kön alltid då det är möjligt och relevant.

Bilagan med genusanalys till landskapets budget hade denna gång fokus på inflyttning och integration ur ett könsperspektiv och publicerades i en särskild översikt. Innehållet i temaområdet om kvinnor och män på webbplatsen utökades. Planeringen för att på uppdrag av landskapsregeringen producera en ny upplaga av fickstatistiken På tal om jämställdhet inleddes i slutet av året.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling beaktas i ÅSUBs dagliga verksamhet. ÅSUBs verksamhet och evenemang är kranmärkta sedan 2019. Hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där frågan är av betydelse. ÅSUBs främsta roll i hållbarhetsarbetet är att utveckla och presentera oberoende statistik och indikatorer som beskriver utvecklingen. Den löpande statistikproduktionen inom de 24 statistikområdena inbegriper fakta inom många hållbarhetsområden, bland annat om arbetsmarknad, utbildning, inkomster, konsumtion, miljö, primärproduktion, befolkningsrörelse och jämställdhet.

ÅSUB deltar i arbetet med uppföljningsindikatorer för landskapets Utvecklings- och hållbarhetsagenda. Målet är att dessa indikatorer ska finnas tillgängliga på webbplatsen barkraft.ax. Temaområdet Hållbar utveckling på webbplatsen uppdaterades och indikatorerna för FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling uppdaterades för alla indikatorer där åländska data finns tillgängliga. Under året utvecklades studierna av klimateffekter och kostnaderna för att nå koldioxidneutralitet med hjälp av modellanalys.

ÅSUB deltog under året i ett forskningskonsortium bestående av Pellervo ekonomiska forskningsinstitut (PTT), Merit Economics och ÅSUB. Konsortiet tog fram en rapport om klimatpolitikens fördelningseffekter på beställning av statsrådets kansli. Studien visar i korthet att de inkomstfördelningseffekter som en grön skatteväxling skulle innebära går att minska med en kombination av förändringar i miljöskatter, inkomstskatter eller inkomstöverföringar. En väl optimerad kombination av dessa kan leda till en minimal minskning i hushållens välfärd samtidigt som klimatutsläppen minskar. Studien publicerades på statsrådets kanslis webbplats för utrednings- och forskningsverksamhet.

Självstyrelsen

ÅSUBs produktion har som övergripande fokus att beakta självstyrelseorganens behov och verksamhetsområden i den löpande produktionen. Det innebär att ÅSUB prioriterar självstyrelsemyndigheternas behov av underlag för lagberedning, budgetering och strategiska beslut. Under året bidrog ÅSUB med uppdaterade underlag och kalkyler över det nya finansieringssystemet för självstyrelsen samt en mängd data för strategiska överväganden med anledning av pandemin.

Inom *valstatistiken* publicerades statistik om förtroendevalda i kommunerna utgående från uppgifter som ÅSUB samlade in i samarbete med Ålands kommunförbund. Uppdateringar gjordes inom temaområdet Åland i världen, som innehåller statistik som jämför Åland med länder och regioner i Norden och internationellt samt uppgifter som belyser Ålands växelverkan med omvärlden.

Bärkraftiga välfärdssystem

Den ökande tillgången på mikrodata förbättrar möjligheterna att belysa situationen för individen i samhället ur många perspektiv.

Inom *befolkningsstatistiken* gjordes tolv olika publiceringar med såväl preliminär som slutlig statistik om befolkningsstrukturen och -rörelsen.

Kommunernas verksamhet inom den *sociala* sektorn belystes i en webbpublicering, och datainnehållet på webbplatsen utökades något. Inom området *hälsa och sjukvård* publicerades främst statistik som belyser ÅHS verksamhet. I serien Översikter och indikatorer publicerades statistik om *inkomstfördelning och välfärd*.

Integrationsperspektivet finns med inom flera statistikområden, till exempel befolkningsstatistiken och arbetsmarknadsstatistiken där det är av intresse att kunna visa de inflyttades sysselsättning och arbetslöshet.

ÅSUB färdigställde våren 2020 en enkätundersökning om hur det är att leva och bo som inflyttad på Åland på uppdrag av landskapsregeringen. Arbete är en viktig anledning till att man flyttar till Åland. Syftet med undersökningen var att bidra med underlag för utveckling av insatserna för integrationen på ett sätt som bidrar till delaktighet bland inflyttade i ett hållbart åländskt samhälle.

ÅSUB genomförde även på uppdrag av Ålands ombudsmannamyndighet (ÅOM) en undersökning om upplevd diskriminering på Åland. Undersökningens syfte var att kartlägga förekomsten av upplevd diskriminering, ålänningarnas kännedom om det rättsliga skyddet mot diskriminering och de åtgärder som ålänningar önskar att ska vidtas för att minska diskrimineringen i samhället. Med hjälp av intervjuer undersöktes dessutom eventuella bakomliggande strukturer och mekanismer som kan finnas som förklaring till upplevelserna.

ÅSUB utförde på uppdrag av landskapsregeringen en utvärdering av verksamheten vid Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS). Utvärderingens syfte var att

utgöra ett underlag för fortsatt utveckling och förbättring av den service som myndigheten erbjuder. De exceptionella förhållandena under coronapandemin har ytterligare förstärkt bilden av den betydelse AMS har för den åländska arbetsmarknaden. I slutsatserna betonas vikten av att bland annat kvalitetssäkra arbetet vid AMS genom ökad systematik och dokumentation samt genom evidensbaserade rutiner och processer i mötet med kunder.

ÅSUB har fortsatt att utveckla användningen av mikrosimuleringsmodellen SISU för olika kalkyler över lagförslag såsom skatter, avgifter och sociala förmåner.

Offentliga sektorns utveckling

En målsättning inom det här fokusområdet är att producera statistik som beskriver hela den åländska offentliga sektorn samt transaktioner och transfereringar som finns inom sektorn.

När det gäller *offentliga sektorns ekonomi* utvecklades publiceringen. Ett betydande arbete lades på att bevaka hur insamlingen och vidareberapporteringen av uppgifter om den kommunala ekonomin påverkas av att ett nytt kommuninformationsprogram introduceras och Statskontoret stegvis tar över statistiken från Statistikcentralen från statistikåret 2020, för de åländska kommunernas del från 2021. Förberedelserna av de nya förfarandena i statistikframställningen som förnyelsen för med sig har skett i samverkan med kommunsektorn och Åda ab. Bevakningen av hur statistikinsamlingen för kommunerna utvecklas har gjorts i dialog med kommunerna i anslutning till att ekonomisystemen förnyas inom kommunsektorn på Åland. I samarbete med landskapsregeringens finansavdelning påbörjades ett arbete med att ta fram en samlad resultaträkning för den åländska offentliga sektorn.

Lönestatistiken för offentlig sektor 2019 publicerades.

Inom området *utbildning* fortsatte utvecklingen av det SQL-baserade databassystemet. Ett nytt avtal om utbildningsstatistik har slutits med Statistikcentralen och leveranserna av utbildningsdata dit har förnyats. ÅSUB har utvärderat resultatet av utbytet av individdata över gränserna inom ramen för Nordic Mobility-projektet och det har visat sig att uppgifterna om utländska examina i examensregistret fortfarande är bristfälliga. Lärarstatistiken som produceras vart tredje år samlades in och publicerades under året.

Inom området *kulturstatistik* inleddes insamlingen av biblioteksstatistiken med det nya system som har utvecklats i samverkan med kulturbyrån vid landskapsregeringen. Uppgiftsinnehållet har därvid utökats något.

Inom *rättsväsendet* utvecklades statistiken om brott och publicerades som webbnyheter.

ÅSUB bistår enligt ramavtal med landskapsregeringens finansavdelning med olika underlag som behövs inom förvaltningen, framför allt inom ramen för budgetberedningen. Under året har ÅSUB medverkat i en analysgrupp där det aktuella konjunkturläget har

presenterats och diskuterats med personal från förvaltningen, Ams, akademien och Ålands näringsliv. Analysgruppen har sedan våren 2020 haft digitala möten i det närmaste varje månad. Även ÅSUBs planmässiga konjunkturbevakning utgör en del av ramavtalet.

ÅSUB har därtill medverkat i en expertgrupp för bedömning av systemet för fördelningen av samfundsskatterna mellan kommunerna på Åland. Gruppen lämnade sitt betänkande i juni 2020.

Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling

En bärkraftig utveckling förutsätter att ekonomisk utveckling går hand i hand med miljöhänsyn och långsiktiga sociala hänsyn, vilket i sin tur förutsätter ett mångsidigt kunskapsunderlag för beslutsfattandet.

Inom *företagsstatistiken* publicerades uppgifter om företag, arbetsställen och koncerner. Därtill sammanställdes omsättningsstatistik för den privata sektorn på beställning av Ålands näringsliv.

Inom *nationalräkenskaperna* publicerades slutliga uppgifter för 2018.

Området *Arbetsmarknad* omfattar uppgifter om befolkningens huvudsakliga verksamhet och detaljerad statistik om den sysselsatta arbetskraften. Med anledning av att sysselsättningsläget försämrades kraftigt på grund av coronapandemin utökades den månatliga arbetslöshetsstatistiken från och med april till december med en extra publicering gällande läget i mitten av varje månad.

När det gäller *lönestatistik* är avsikten att så mycket som möjligt av uppgifterna ska kunna tas från det nya inkomstregistret. På grund av tekniska orsaker som ÅSUB inte har haft möjlighet att påverka får ÅSUB dock tillgång till uppgifter från inkomstregistret först år 2021, varför uppgifter till lönestatistiken för år 2020 har begärts in från företagen.

Statistik om *byggandet* har gått att framställa med hjälp av mikrodata om bostads- och byggnadsbeståndet från Statistikcentralen trots att materialet har vissa begränsningar och problem som har krävt en del merarbete. *Boendet* belystes med statistik om bostäder och boendeförhållanden samt med hyresstatistik som produceras vartannat år. Statistiken om aktiebostadsöverlåtelser försenades på grund av systemförändring hos uppgiftsleverantören.

Inom området *transport och kommunikationer* utvecklades statistiken om fordonsbeståndet. Ett uppdrag gällande sammanställning och analys av trafikolyckor i Mariehamn påbörjades under året.

På uppdrag av landskapsregeringens kulturbyrå publicerade ÅSUB statistik om de *kulturella och kreativa näringarna* för år 2017 baserade på uppgifter om sysselsättning, utbildning, företag, omsättning och förädlingsvärde.

Inom *turiststatistiken* utökades publiceringarna bland annat med en sammanfattning av högsäsongen. Ett digitalt system för uppgiftsinsamlingen togs i bruk. Inledande diskussioner har förts med Statistikcentralen om vilka möjligheter det kan finnas att ta del av det material från boknings sajterna som enligt planen kommer att bli tillgängligt via Eurostat.

Varuhandelsstatistiken omfattar fortsättningsvis enbart den direkta utrikeshandeln, då uppgifter om skattegränshandeln mellan Åland och Finland för närvarande inte går att få fram.

Inom områdena *sjöfart, jordbruk, industri, konsumentprisindex* samt *finansiering och försäkring* fortgick statistikproduktionen i samma omfattning som tidigare.

ÅSUB bidrog med underlag till en nordisk kartläggning av användningen av turismsatellitkonton på regional nivå. Studien kommer att publiceras av Nordregio i början av 2021.

I början av år 2020 publicerades en omfattande studie med fokus på både ekonomi och miljö, fiskerinäringens betydelse för samhällsekonomi på Åland. Merparten av arbetet med studien gjordes under 2019.

En översikt över konjunkturläget publicerades i april. Därutöver gavs två konjunktursammanfattningar ut i serien Översikter och indikatorer.

I januari 2017 inleddes ett sjuårigt projekt som omfattar en löpande utvärdering av Landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland för perioden 2014-2020. Uppdraget utförs i samarbete med forskningsinstitutet Nordregio som har huvudansvaret för projektet. Utvärderingen har som huvudsyfte att analysera programåtgärdernas påverkan, effektivitet och ändamålsenlighet. Utvärderingsresultaten ger information inför planering av framtida landsbygdsutvecklingspolitik. Årsrapporten 2020 fokuserade på kraven för arealstödet samt effekter av jordbruksinvesteringar. Rapporten publicerades i juni.

I slutet av 2019 skedde uppstarten av en uppföljning av EU-medlemskapets konsekvenser för Åland och ålänningarna där Ålands fredsinstitut är projektledare och ÅSUB partner. ÅSUBs bidrag har utvecklingen av rörligheten för människor, arbetskraft, varor, tjänster och kapital i centrum för analysen. Projektet pågår fram till maj 2021.

Som en uppföljning av tillväxtstudien pågick under året en studie om Ålands framtida arbetsmarknad och utbildningsbehov fram till år 2035. Coronapandemins påverkan på ekonomin och arbetsmarknad har satt präglet på både studiens innehåll och tidtabell. Studien färdigställs under våren 2021.

Inom utrednings- och forskningsenheten genomfördes även årets arbetsmarknadsbarometer som anpassades till pandemiläget samt tog tillvara de senaste årens metodutveckling.

Miljö och hållbar utveckling

Inom området *miljö och energi* publicerades avfallsstatistik som sammanställs vartannat år. Temaområdet hållbar utveckling på webbplatsen utökades och samlade uppgifter som belyser ämnet publicerades i serien Översikter och indikatorer.

ÅSUB deltog även i ett projekt om hur koldioxidneutrala regioner kan nås på mest effektiva sätt med regionen Södra Savolax som fallstudie. Projektet genomfördes i samarbete med Villmanstrands tekniska universitet (LUT), Ruralia-institutet vid Helsingfors universitet och Naturresursinstitutet Luke. I studien granskades särskilt skogsbruket samt energi- och trafiksektorn. Samma metod som tillämpades i projektet har använts för att analysera kostnaderna för att nå koldioxidneutralitet för Åland.

Övriga utvecklingsområden och -projekt

Innehållet i *Statistisk årsbok* utökades med ett större antal nya tabeller och diagram. En ny pärmlayout togs i bruk för både årsboken och fickstatistiken *Åland i siffror* som gavs ut på fem språk.

Hur statistiken presenteras på webbplatsen utvecklas löpande. Statistiken som publiceras i Excelformat har koncentrerats genom att flera tabeller sammanförs till större dokument där det är möjligt. Publiceringen i databasen utökades med flera och förnyade tabeller. Den nya versionen av databasverktyget PX-web har gjort det möjligt att erbjuda färdiga tabeller från databasen för de uppgifter som är mest efterfrågade, så kallade färdiga frågor.

ÅSUB levererade statistik till utomåländska aktörer utgående från avtal, överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen, det nordiska statistiksystemet och FNs statistiska avdelning.

Inom utredningsverksamheten har ÅSUB under året i enlighet med tidigare praxis tagit sig an andra utredningsuppdrag, såvida efterfrågan inom de prioriterade fokusområdena inte har fyllt hela kapaciteten.

Under året genomförde ÅSUB en studie av medievanorna på Åland på uppdrag av Ålands Radio och TV. Syftet med studien var att analysera ålänningarnas övergripande medieanvändning samt uppfattning om Ålands Radio och TV och dess programutbud. Resultatet kan användas i det fortsatta arbetet med utvecklingen av Ålands Radio och TV, samt kan även utgöra underlag för utformning av landskapets framtida mediepolitik. Under coronapandemin ökade konsumtion av nyheter på Åland på motsvarande sätt som i våra grannregioner.

Under hösten 2020 påbörjades ett nytt samarbete med Las Palmas universitet kring en studie om coronapandemins påverkan på Kanarieöarnas ekonomi som är extremt beroende av turismen. ÅSUBs roll i studien är att handleda och ge teknisk hjälp i framtagning av en ny numerisk jämviktsmodell för Kanarieöarna. Studien färdigställs under vårvintern 2021 och bidrar till metodutvecklingen även för ÅSUB.

Nämnas bör även att Kenth Häggblom och Sanna Roos medverkar i Fredsinstitutets

demokratiantologi som kommer att ges ut i samband med självstyrelsens 100-årsjubileum. Andra medverkande är bland andra ÅSUBs tidigare medarbetare Bjarne Lindström och Richard Palmer.

Sammanfattning av förverkligandet av verksamheten 2020

Sammantaget kan konstateras att genomförandegraden av den planerade verksamheten är fortsatt god. Alla större projekt och aktiviteter har huvudsakligen kunnat genomföras enligt plan trots det merarbete coronapandemin medfört. Vissa framskjutna publiceringar har förekommit till följd av merarbetet med anledning av pandemin och utmanande förutsättningar hos uppgiftslämnare och partners. Verksamhetsåret har präglats av pandemins förutsättningar och förnyade och omställda aktiviteter till följd av läget. Ett 10-tal publiceringar har offentliggjorts utöver plan. Sammantaget har ÅSUB ordnat eller medverkat i 52 olika seminarietillfällen och externa presentationer. Vi har publicerat statistik och utredningsrapporter inom samtliga tematiska områden i verksamhetsplanen.

Omläggningen av varuhandelsstatistiken kommer att göra en betydande brist inom ekonomistatistiken under flera år framöver. Produktionen försvåras av att uppgifter om skattegränshandeln mellan Åland och Finland inte går att få fram till följd av en större omstrukturering, där skatteuppbörden flyttats från Tullen till Skatteförvaltningen. Statistiken begränsas nu till utrikeshandel med varor.

Förseningarna i möjligheterna att använda Inkomstregistret i statistikframställningen har medfört merarbete för såväl ÅSUB som uppgiftslämnarna.

Inom utrednings- och forskningsverksamheten efterfrågades ÅSUBs insatser inom flera projekt som inte var kända då verksamhetsplanen utarbetades. Bland dessa uppdrag kan nämnas en analys av utsatta grupper under coronapandemin, en översikt om de ekonomiskt utsatta samt undersökningen om mediavanor på Åland.

6. Förvaltningsberättelse

ÅSUB har lämnat skild förvaltningsberättelse till landskapsregeringens årsredovisning (Bilaga IV).

Bilaga I: Direktion och personal under 2020

Direktionen

Veronica Thörnroos, Lantråd, Ålands landskapsregering (ordförande)

Runa Tufvesson, Bitr. finanschef, Ålands landskapsregering (vice ordförande)

Erik Brunström, Kommundirektör, Finströms kommun

Anders Ekström, Verkställande direktör, Ålands näringsliv

Edvard Johansson, Biträdande professor, Åbo Akademi

Linnéa Johansson, Avdelningschef, Ålands landskapsregering

Mikael Schöllin, Avdelningschef, SCB

Personalen (under året)

Tove Fagerström, bitr. statistiker/adm. sekreterare (från 1.9)
Katarina Fellman, direktör
Johan Flink, utredare
Kenth Häggblom, statistikchef
Jonas Karlsson, statistiker
Jouko Kinnunen, forskningschef
Gerd Lindqvist, statistiker
Christina Lindström, bitr. statistiker/adm. sekreterare (fram till 31.8)
Robin Lähde, bitr. utredare (1.1-31.12)
Robert Lönnqvist, extra utredare (60% 1.1 – 31.1)
Sanna Roos, utredare
Elin Sagulin, statistiker
Jakob Sällström, statistiker
Maria Viktorsson, extra utredare (60 % 27.4 – 31.12.)



Kick-off för ÅSUBs utvecklingsinsatser inom kommunikation ordnades på coronasäkert sätt utomhus.

Bilaga II:

Övergripande målsättningar för ÅSUB

Enligt den lag som reglerar ÅSUBs verksamhet (ÅFS 93/116) ska landskapsregeringen, på förslag från direktionen, anta en övergripande målsättning för verksamheten. Syftet med de övergripande verksamhetsmålen är att säkra att de resurser som huvudmannen genom det fasta budgetanslaget tillför ÅSUB används på bästa möjliga sätt för de uppgifter som förutsätts av ÅSUB som officiell statistikmyndighet. Målsättningen bör också vara styrande för de forskningsuppdrag som ÅSUB tar sig an.

Övergripande mål och prioriteringar

För att uppnå visionen om ÅSUB ska följande målsättningar genomsyra verksamheten:

- ÅSUBs status som oberoende myndighet innebär att resultaten av verksamheten inte får styras av utomstående intressen
- Resultaten tillgängliggörs i sådan form att de är lätta att förstå och använda
- Produkterna tillgodoser användarnas och beställarnas kvalitetsbehov med beaktande av tillgängliga resurser
- Produktionen inom ÅSUB är relevant, aktuell och resultaten öppna för användarna
- Resultat och erfarenheter sprids inom och utanför det åländska samhället
- Det fasta anslaget i landskapets budget säkrar åtagandet som Ålands officiella statistikmyndighet
- ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som förmår dra till sig och behålla personal med hög kompetens
- Hållbarhetsperspektivet genomsyrar ÅSUBs verksamhet och produktion

Målsättningar för statistikproduktionen

I sin roll som officiell statistikmyndighet ska ÅSUB:

- vara den ledande och samordnande aktören i det åländska statistiksystemet
- upprätthålla och utveckla effektivitetsfrämjande kontaktnätverk med andra statistikmyndigheter inom och utanför Norden

Statistikproduktionen ska:

- vara effektiv
- omfatta såväl egenproducerade grunddata (register, insamlingar) som bearbetning och presentation av statistik där andra aktörer framställt basuppgifterna
- ge statistikerna möjlighet att kontinuerligt utveckla sin egen och ÅSUBs metod- och sakkompetens och följa utvecklingen i omvärlden för att kunna tillämpa de bäst lämpade metoderna vid insamling, bearbetning och förmedling av statistik.

Den åländska statistiken ska:

- belysa samhället på ett mångsidigt sätt inom huvudområdena befolkning, miljö, offentlig sektor, samhällsekonomi och näringsliv
- vara relevant, opartisk och hålla hög kvalitet (aktuell, tillgänglig, tillförlitlig och jämförbar).
- uppfylla de krav på offentlig statistik som ställs av FN:s och EU:s statistiksystem
- vara känd och komma till bred användning av olika målgrupper
- vara synlig och tillgänglig i det nordiska och internationella statistiksystemet

Målsättningar för analys- och forskningsverksamheten

ÅSUBs utredningsverksamhet ska:

- bidra till kunskap och kompetens samt till relevant beslutsunderlag för det åländska samhället och de åländska beslutsfattarna.
- ta tillvara de resultat och data som produceras inom ÅSUBs statistikverksamhet
- samordna, synliggöra och utveckla statistikresultaten genom att sätta dem i ett sammanhang inom ramen för olika utredningsprojekt
- sträva efter att medverka i och även ta ansvar för forskningsprojekt utanför Åland i syfte att stärka ÅSUBs långsiktiga kompetensutveckling samt synliggöra ÅSUB och Åland
- vila på vetenskaplig grund, tillämpa beprövade analysmetoder samt följa vedertagna forskningsetiska regler och rekommendationer
- kombinera god kännedom om åländsk samhällsutveckling med hög akademisk kompetens
- ge utredarna möjlighet att kontinuerligt utveckla sin metod- och sakkompetens för att kunna ge svar på aktuella frågeställningar inom samhällsanalys och ekonomisk utveckling.
- utveckla effektivitetsfrämjande kontaktnätverk med nyckelinstitutioner och -personer inom verksamhetsområdet inom och utanför Åland
- i syfte att säkra kvaliteten sträva efter att publicera resultat inom fora där de utsätts för vetenskaplig granskning

Bilaga III: Publicerat enligt plan och förverkligande 2020

Månad	Vecka	Publikation	Ämnesområde	Publikationstyp	Serienummer	Punktlighet i publicering -avser fördröjning, veckor	
Januari	1	Arbetslöshetsituationen december 2019	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2019:13	Enl. plan	
	3	Konsumentprisindex december 2019	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2019:12	Enl. plan	
	3	Kommunernas och kommunalförbundens budgeter 2020	Offentlig ekonomi	Statistikmeddelande	OF2020:1	Enl. plan	
	4	Befolkningsrörelsen 2019, preliminära siffror	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan	
Februari	4	Trafikolyckor fjärde kvartalet 2019	Transport och kommunik.	Webbpublicering		Enl. plan	
	5	Trafikolyckor 2018	Transport och kommunik.	Webbpublicering		-1	
	6	Arbetslöshetsituationen januari 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:1	Enl. plan	
	6	Inresande till Åland 2019	Turism	Statistikmeddelande	TU2019:14	Enl. plan	
	6	Inkvarteringsstatistik för hotell 2019	Turism	Statistikmeddelande	TU2019:13	Enl. plan	
	6	Konjunkturindikatorer 2019		Översikter och indikatorer	Ö2020:1	Enl. plan	
	8	Inkvarteringsstatistik för hotell, januari 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:1	Enl. plan	
	8	Definition och nyckeltal för kommuner i svår ekonomisk ställning		Översikter och indikatorer	Ö2020:2	Extra	
	9	Konsumentprisindex januari 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:1	Enl. plan	
	9	Motorfordon 2019	Transport och kommunik.	Webbpublicering		-4	
Mars	10	Arbetslöshetsituationen februari 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:2	Enl. plan	
	11	Företagsstatistik 2019	Företag	Webbpublicering		-6	
	11	Avlagda examina 2019	Utbildning	Statistikmeddelande	UT2020:1	Enl. plan	
	12	Konsumentprisindex februari 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:2	Enl. plan	
	12	Inkvarteringsstatistik för hotell, februari 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:2	Enl. plan	
	13	Koncernstatistik 2018	Företag	Webbpublicering		-5	
	13	Utbildning som inte leder till examen 2019	Utbildning	Webbpublicering		Enl. plan	
	14	Arbetslöshetsituationen mars 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:3	Enl. plan	
	14	Invånarantalet 31.12.2019	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan	
	14	Fastighetsöverlåtelse 2019	Byggande	Webbpublicering		Enl. plan	
	14	Turiststatistik 2019		ÅSUB statistik	S2020:1	Enl. plan	
	15	Bakgrundsuppgifter om arbetslöshet 2019	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Enl. plan	
	15	Befolkningens åldersstruktur 2019	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan	
15	Studierande utanför Åland 2019	Utbildning	Webbpublicering		Enl. plan		
16	Invånarantalet i byar och stadsdelar 2019	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan		
16	Arbetslöshetsituationen den 15 april	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra		
17	Befolkningens språk, födelseort och medborgarskap 2019	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan		
17	Konsumentprisindex mars 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:3	Enl. plan		
17	Sjöfartsstatistik 2019	Sjöfart	Statistikmeddelande	SJ2020:1	Enl. plan		
17	Trafikolyckor första kvartalet 2020	Transport och kommunik.	Webbpublicering		Enl. plan		
17	Inkvarteringsstatistik för hotell, mars 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:3	Enl. plan		
17	Konjunkturläget våren 2020		Utredningsrapport	R2020:1	Enl. plan		
18	Befolkningsrörelsen första kvartalet 2020	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan		
18	Biblioteksverksamhet och bokproduktion 2019	Kultur	Webbpublicering		Enl. plan		
Maj	19	Arbetslöshetsituationen april 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:4	Enl. plan	
	19	Bokslutsstatistik för företag 2018	Företag	Statistikmeddelande	FO2020:1	-3	
	19	Fortsatta studier för de utexaminerade på gymnasienivå 2018	Utbildning	Webbpublicering		Ej publ.	
	21	Arbetslöshetsituationen den 15 maj	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra	
	21	Sålda lantbruksprodukter 2019	Jord- och skogsbruk, fiske	Webbpublicering		-2	
	21	Konsumentprisindex april 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:4	Enl. plan	
	21	Hållbar utveckling 2020	Miljö och energi	Översikter och indikatorer	Ö2020:3	Enl. plan	
	21	Verksamheten inom kommunernas socialtjänst 2019	Socialväsande	Webbpublicering		Enl. plan	
	21	Inkvarteringsstatistik för hotell, april 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:4	Enl. plan	
	22	Befolkningsrörelsen 2019, slutliga siffror	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan	
	22	Utrikeshandel med varor 2019	Handel	Statistikmeddelande	HA2020:1	Enl. plan	
	22	Lärare 2020	Utbildning	Statistikmeddelande	UT2020:2	Enl. plan	
	23	Arbetslöshetsituationen maj 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:5	Enl. plan	
	23	Hyrer 2020	Boende	Statistikmeddelande	BO2020:1	Enl. plan	
	23	Utvärderingen av LBU-programmet för Åland 2014–2020		Utredningsrapport	R2020:2	Enl. plan	
	Juni	23	Att leva och bo som inflyttad på Åland		Utredningsrapport	R2020:3	Enl. plan
		24	Åland i siffror 2020 (fem språk)	Allmän	Fickstatistik		Enl. plan
24		Familjer och hushåll 2019	Befolkning	Statistikmeddelande	BE2020:1	Enl. plan	
25		Byggandet 2019	Byggande	Statistikmeddelande	BY2020:1	Enl. plan	
25		Konsumentprisindex maj 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:5	Enl. plan	
25		Kommunernas bokslut 2019, prelim. uppgifter	Offentlig ekonomi	Statistikmeddelande	OF2020:2	Enl. plan	
25		Inkvarteringsstatistik för hotell, maj 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:5	Enl. plan	
25		Kulturella och kreativa näringar 2017		Översikter och indikatorer	Ö2020:4	Enl. plan	
25		Arbetslöshetsituationen den 15 juni	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra	
26		Arbetsmarknadsbarometern 2020		Utredningsrapport	R2020:4	Enl. plan	
Juli	27	Arbetslöshetsituationen juni 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:6	Enl. plan	
	29	Konsumentprisindex juni 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:6	Enl. plan	
	29	Arbetslöshetsituationen den 15 juli	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra	
	30	Trafikolyckor andra kvartalet 2020	Transport och kommunik.	Webbpublicering		-1*	
	32	Arbetslöshetsituationen juli 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:7	Enl. plan	

Verksamhetsberättelse 2020

Månad	Vecka	Publikation	Ämnesområde	Publikationstyp	Serienummer	Punktlighet i publicering -avser fördröjning, veckor
Augusti	32	Befolkningsrörelsen andra kvartalet 2020	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan
	33	Arbetslöshetssituationen den 15 augusti	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra
	33	Inkvarteringsstatistik för hotell, juni 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:6	Enl. plan
	34	Besök och vårdagar inom hälso- och sjukvården 2019	Hälso- och sjukvård	Webbpublicering		Enl. plan
	34	Konsumentprisindex juli 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:7	Enl. plan
September	34	Inkvarteringsstatistik för hotell, juli 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:7	Enl. plan
	35	Flyttningsrörelsen 2019	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan
	36	Arbetslöshetssituationen augusti 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:8	Enl. plan
	37	Lönestatistik för offentliga sektorn 2019	Löner	ÅSUB statistik	S2020:3	Enl. plan
	37	Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2020	Offentlig ekonomi	Statistikmeddelande	OF2020:3	Enl. plan
	38	Aktiebostadsöverlåtelse 2019	Boende	Webbpublicering		Enl. plan
	38	Konsumentprisindex augusti 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:8	Enl. plan
	38	Inkvarteringsstatistik för hotell, augusti 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:8	Enl. plan
	38	Evaluering av AMS-med kunden och framtiden i fokus		Utredningsrapport	R2020:5	-5
	39	Arbetslöshetssituationen den 15 september	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra
Oktober	39	Statistisk årsbok för Åland 2020	Allmän	Årsbok		Enl. plan
	40	Arbetslöshetssituationen september 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:9	Enl. plan
	42	Förtroendevalda 2020	Val	Webbpublicering		-2
	42	Arbetslöshetssituationen den 15 oktober	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra
	43	Befolkningen 2019	Befolkning	ÅSUB statistik	S2020:4	Enl. plan
	43	Konsumentprisindex september 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:9	Enl. plan
	43	Trafikolyckor tredje kvartalet 2020	Transport och kommunik.	Webbpublicering		-4
	43	Inkvarteringsstatistik för hotell, september 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:9	Enl. plan
	43	Grundskolan hösten 2020	Utbildning	Statistikmeddelande	UT2020:3	Enl. plan
	43	Ekonomisk översikt hösten 2020	Översikter och indikatorer	Översikter och indikatorer	Ö2020:5	Enl. plan
November	44	Befolkningsrörelsen tredje kvartalet 2020	Befolkning	Webbpublicering		Enl. plan
	45	Arbetslöshetssituationen oktober 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:10	Enl. plan
	45	Inflyttning och integration ur ett könsperspektiv		Översikter och indikatorer	Ö2020:6	Enl. plan
	46	Statistik över gästhamnarna 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:10	Enl. plan
	46	Utbildning efter grundsk. samt vid Högskolan på Åland ht 2020	Utbildning	Statistikmeddelande	UT2020:4	Enl. plan
	47	Arbetslöshetssituationen den 15 november	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra
	47	Sysselsatt arbetskraft 2018	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:11	Enl. plan
	47	Konsumentprisindex oktober 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:10	Enl. plan
	47	Kommunernas skattesatser 2021	Offentlig ekonomi	Webbpublicering		-1
	47	Inkvarteringsstatistik för hotell, oktober 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:11	Enl. plan
December	48	Kommunernas och kom. förbundens ekonomi och verksamhet 2019	Offentlig ekonomi	ÅSUB statistik	OF2020:2	Enl. plan
	48	Brott som kommit till polisens kännedom 2019	Rättsväsende	Webbpublicering		Enl. plan
	48	Förändringar av Ålands demografiska struktur under EU-medlemskapet		Utredningsrapport	R2021:1	-11
	48	Inkvarteringsstatistik högsäsongen 2020, preliminära siffror	Turism	Webbpublicering		Extra
	49	Arbetslöshetssituationen november 2020	Arbetsmarknad	Statistikmeddelande	AR2020:12	Enl. plan
	49	Bostäder och boendeförhållanden 2019	Boende	Statistikmeddelande	BO2020:2	Enl. plan
	50	Nationalräkenskapsdata 2018	Nationalräkenskaper	Statistikmeddelande	NA2020:1	Enl. plan
	50	Upplevd diskriminering i det åländska samhället 2020		Utredningsrapport	R2020:7	-5
	51	Befolkningen efter huvudsaklig verksamhet 2019	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Opublicerad
	51	Konsumentprisindex november 2020	Konsumentprisindex	Statistikmeddelande	KO2020:11	Enl. plan
December	51	Inkvarteringsstatistik för hotell, november 2020	Turism	Statistikmeddelande	TU2020:12	Enl. plan
	51	Inkomstfördelning och välfärd 2020		Översikter och indikatorer	Ö2020:7	Enl. plan
	51	Arbetslöshetssituationen den 15 december	Arbetsmarknad	Webbpublicering		Extra
	52	Medievanor på Åland 2020		Utredningsrapport	R2020:6	-2

Bilaga IV: Förvaltningsberättelse

Ålands Statistik- och utredningsbyrå

Översikt

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse med mer specifik uppföljning av verksamheten.

I lagen (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) stadgas att ÅSUB är en oberoende myndighet vars uppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet. ÅSUB leds av en direktion som representerar sakkunniga, de som efterfrågar byråns tjänster samt uppgiftslämnare. Under verksamhetsåret har direktionen hållit fyra möten.

Statistikproduktionen regleras i statistiklag för Åland (1994:42). ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen och lämnar statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistiken har en central roll inom en demokrati, som underlag för beslut och stärker tilliten till beslutsprocesserna. Utrednings- och forskningsverksamhetens övergripande mål är att utveckla en kunskapsbas för samhällets beslutsfattare.

Coronapandemins återverkningar på arbetets förutsättningar och på åländsk ekonomi har präglat ÅSUB:s verksamhet under större delen av året. Verksamheten kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap, varför kompetensinsatserna har fortsatt i enlighet med myndighetens kompetensutvecklingsprogram. Kompetensinsatserna har till betydande delar fokuserat på statistisk metod samt covid 19-effekter, krishantering och arbete på distans. ÅSUB erbjuder personalen friskvård i form av motions- och kulturaktiviteter samt förebyggande massage inom ramen för konceptet friskvård.ax, och har särskilt uppmuntrat till förebyggande insatser då hemmakontoren sällan är helt ergonomiskt anpassade.

Hållbarhetsstyrning

Landskapsregeringen fastställer de övergripande målen för ÅSUB. Bland dessa mål har tre särskild betydelse för landskapsregeringens prioriterade hållbarhetsfrågor. (1) ÅSUB:s status som oberoende myndighet innebär att resultaten av verksamheten inte får styras av utomstående intressen. (2) Produktionen inom ÅSUB är relevant, aktuell och resultaten öppna för användarna. (3) ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som förmår dra till sig och behålla personal med hög kompetens.

Målen förverkligas genom byråns verksamhetsprogram och årliga verksamhetsplaner som antas av direktionen. Verksamhetsprogrammet för åren 2020-2023 lyfter fram fem verksamhetsmål: (1) Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUB:s fakta, (2) Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling, (3) Effektiv och säker produktion, (4) Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUB:s utveckling, samt slutligen (5) Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden. För varje verksamhetsmål presenteras i verksamhetsprogrammet mätbara delmål som ska uppnås under perioden. I programmet fastslås även tre horisontella fokusområden varav två har särskild relevans för det långsiktiga hållbarhetsarbetet, nämligen genusperspektivet och hållbar utveckling.

Hållbar utveckling och minimering av miljöpåverkan beaktas i ÅSUB:s dagliga verksamhet, hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där perspektivet har relevans. ÅSUB:s främsta roll i hållbarhetsarbetet är att utveckla och presentera oberoende statistik och indikatorer som underlag för beslut, debatt och forskning. Verksamheten bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Den löpande statistikproduktionen inbegriper fakta inom många hållbarhetsområden, bland annat om arbetsmarknad, utbildning, inkomster, konsumtion, miljö, primärproduktion, befolkningsrörelse och jämställdhet.

Temaområdet Hållbar utveckling på webbplatsen med sammanställning över FN:s fastställda indikatorer för de 17 globala målen för hållbar utveckling uppdaterades under året och utvecklingen av nyckelindikatorer belystes i översikten Hållbar utveckling år 2019. En omfattande rapport om att leva och bo som inflyttad på Åland som underlag för utvecklingen av integrationsinsatserna och ökad delaktighet färdigställdes, liksom en undersökning om upplevd diskriminering i det åländska samhället (stöder hållbarhetsagendan, mål 1). En studie av klimatpolitikens fördelningseffekter visade att finans- och fördelningspolitiken har goda förutsättningar att jämna ut klimatpolitikens effekter mellan hushållsgrupper och regioner (stöder hållbarhetsagendan, mål 6 och 7).

Som ett underlag för landskapets budget gjordes en jämställdhetsanalys som hade fokus på Inflyttning och integration ur ett könsperspektiv. Analysen publicerades även i en separat översikt. En annan översikt belyste utvecklingen av inkomstfördelningen och välfärden på Åland.

Uppföljning

Ekonomi

Organisation: 8200_7 ÅSUB

Sammandrag	Utfall 2020	Budget 2020	Återstår 2020	% av budget 2020
Försäljningsintäkter	357 683,73	334 000,00	-23 683,73	107,1%
Övr verksamh intäkt	1 419,60		-1 419,60	
Summa Verksamhetens intäkter	359 103,33	334 000,00	-25 103,33	107,5%
Personalkostnader	-732 746,21	-762 307,80	-29 561,59	96,1%
Köp av tjänster	-105 285,96	-133 992,19	-28 706,23	78,6%
Material förnödenh	-21 473,18	-13 700,00	7 773,18	156,7%
Övr verksamh kostn	-67 248,78	-70 000,00	-2 751,22	96,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-926 754,13	-979 999,99	-53 245,86	94,6%
Summa Verksamhetsbidrag	-567 650,80	-645 999,99	-78 349,19	87,9%
Övr finansiella kost	-9,00		9,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-9,00		9,00	
Summa Årsbidrag	-567 659,80	-645 999,99	-78 340,19	87,9%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-567 659,80	-645 999,99	-78 340,19	87,9%

Organisation	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
82000 ÅSUB	-509 809,75	-641 931,61	-617 320,08	-567 659,80

Resultaträkningen för år 2020 visar att ÅSUB:s samlade budgetomslutning uppgick till 926.754 euro (925.463 euro 2019) och verksamhetsbidraget till - 567.651 euro (- 617 320 euro 2019). De externa projekt- och försäljningsintäkterna var rekordhöga och uppgick sammantaget till 359.103 euro (308.143 euro 2019), vilket var 7,5 procent över budget. Verksamhetsbidraget stannade på 78.349 euro lägre än budgeterat.

Nedgången i kostnader jämfört med 2019 har fyra huvudsakliga förklaringar. Det nordiska handelsstatistikmötet som ÅSUB skulle stå värd för har skjutits fram, ett par utbildningsinsatser har också skjutits på framtiden och ÅSUB har haft mindre behov av Ådas IT-tjänster än året före. ÅSUB har därtill inte anställt vikarier för deltidstjänstledigheter. Att inköpen av material och förnödenheter har stigit beror främst på inköp av skärmar, tangentbord och likande till följd av rekommendation om distansarbete samt övergång till mobilbaserad Mex-telefoni.

Målsättningar

De aktiviteter inom statistikproduktionen och utredningsverksamheten som finns i verksamhetsplanen och budgeten för året har genomförts. ÅSUB har publicerat statistik och utredningsrapporter inom samtliga tematiska områden i planen. Utöver de projekt som var kända när verksamhetsplanen fastställdes tillkom nya uppdrag under året. Under coronapandemin har ÅSUB gett ut extra arbetslöshetsmeddelanden per den 15 varje månad samt analyserat situationen för särskilt utsatta grupper under pandemin på landskapsregeringens uppdrag.

Webbplatsen www.asub.ax är ÅSUB:s främsta plattform för förmedling av den officiella statistiken, utrednings- och forskningsverksamhetens resultat samt indikatorer. Statistik- och utredningsrapporterna publiceras i två serier, ÅSUB Statistik respektive ÅSUB Rapport. Därtill finns serien Statistiska meddelanden samt serien Översikter och indikatorer som omfattar såväl kärnfull statistik som indikatorer. Statistisk årsbok, liksom fickstatistiken Åland i siffror som utkom på fem språk, fick ny layout 2020. Antalet webbpubliceringar som inte har en pdf-publication i anslutning uppgick till 42. Förutom webbpubliceringarna gav ÅSUB ut 76 olika publikationer, vilket ger en samlad volym på 118 publiceringar. Därtill upprätthåller ÅSUB interaktiva databastabeller på webbplatsen. Det sammanlagda antalet databastabeller uppgick till 425 vid årets slut. Det samlade antalet publiceringar är något högre än budgeterad plan. Punktligheten i publiceringarna förbättrades markant från året innan, 88 procent höll planenlig publiceringstid (72 procent 2019). De främsta orsakerna till förseningarna är fördröjningar i dataleveranser och merarbete till följd av pandemin.

ÅSUB:s personal har sammantaget medverkat i eller arrangerat 52 externa seminarietillfällen och presentationer av resultaten.

Nyckeltal

Översikt över ÅSUB:s produktion 2020

	ÅSUB generellt	Statistisk	Utredningar	Totalt
Rapporter		4	7	11
Meddelanden		54		54
Översikter & indikatorer	7			7
Webb-publiceringar		42		42
Övrigt	2	2		4
Publiceringar, totalt	9	102	7	118
Databastabeller		245	180	425

Väsentliga förändringar i organisation, verksamhet och ekonomi

Efterfrågan på ÅSUB:s tjänster har generellt varit hög under de senaste tre åren och projektinkomsterna och behovet av kvalificerade utredare stigande. EU:s dataskyddsförordning har inneburit att ÅSUB ytterligare har sett över tekniska lösningar och processer. ÅSUB övergick till MDM-lösning (Mobile Device Management) på mobiltelefonerna i samband med att distansarbete blev aktuellt. Aktivering av tvåfaktorautentisering på datorer och mobiltelefoner har förberetts tillsammans med Åda ab. ÅSUB utgör här pilotorganisation för hela landskapsförvaltningen

I samverkan med uppgiftslämnarna gjordes under året förberedelser för att ta i bruk det så kallade Inkomstregistret respektive ett nytt kommuninformationsprogram med förnyade rapportmallar vid statistikframställningen. Utvecklingen är led i att öka automatiseringen och jämförbarheten inom statistikproduktionen. Användningen av Inkomstregistret för statistikframställning har dock försenats av tekniska orsaker som är utom ÅSUB:s kontroll.

Risker och osäkerhetsfaktorer som inverkar på verksamheten

En uppföljande riskkartläggning av ÅSUB:s IT-system och processer genomfördes i samverkan med Åda Ab för att säkerställa att planerade åtgärder förs framåt. E-tjänstverktyget för formulär och säker uppgiftsinlämning togs i bruk inom alla förnyade datainsamlingar. ÅSUB har också tagit i användning en mall för systematisk konsekvensbedömning i de fall då myndigheten behandlar känsliga data.

ÅSUB bedömer att det finns en risk att några kommuner på Åland kan få svårt att hinna implementera förnyade ekonomisystem inför att den nya ekonomirapporteringsmodellen börjar tillämpas från statistikåret 2021.

Redogörelse för den interna kontrollen

De europeiska riktlinjerna för officiell statistik som refereras i EU-förordning liksom FN:s principer för officiell statistik har varit utgångspunkter för det fortgående kvalitetsarbetet som syftar till hög effektivitet samt relevant, opartisk och aktuell statistik. Därutöver regleras verksamheten främst av lagen om ÅSUB, statistiklag för Åland samt EU:s allmänna dataskyddsförordning. Arbetsordningen som direktionen fastställt anger ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna mellan befattningarna och funktionerna inom myndigheten.

Verksamhetsberättelse 2020

Upprätthållandet av manualer för varje produktionsprocess har varit fortsatt prioriterat. Varje statistik- och verksamhetsområde har en ansvarig samt en ersättare för att säkerställa produktionen och kvaliteten. Vid prioritering mellan uppdrag tillämpas verksamhetsplanen och uppdragspolicyn som direktionen beslutat om.

Direktören följer upp ekonomin månatligen för att säkerställa att budgeten inte överskrids och att inkomsterna flyter in efter fakturering. Direktionen behandlar budgetuppföljning med avvikelser samt information om publiceringar, projektaktivitet och andra aktuella händelser vid varje möte. ÅSUB har säkerställt att myndigheten alltid använder fyra ögon-principen vid tillämpningen av landskapsförvaltningens ekonomimodell, vid fakturahantering, kreditkortsfakturor och tjänsteresor. För varje roll finns en ersättare. Upphandling av IT-utrustning och -tjänster sker i samverkan med Åda ab alltid då det är möjligt och följer det IT-program som myndigheten uppdaterar årligen. Fakturering av ÅSUB:s uppdragsgivare sker i enlighet med leverans och avtal.

ÅLANDS STATISTIK OCH UTREDNINGSGSBYRÅ

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en fristående enhet vars huvuduppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva kvalificerad utrednings- och forskningsverksamhet.

ÅSUB producerar fortlöpande aktuell statistik inom en rad olika samhällsområden. Tyngdpunkten i analysverksamheten utgörs av utredningar inom det ekonomiska-politiska området. Statistiska sammanställningar publiceras regelbundet i serierna ÅSUB Statistik och ÅSUB Statistikmeddelande, medan serien ÅSUB Rapport innehåller utredningar, analyser och annan information om Ålands ekonomi och samhälle.

Mer information om verksamheten och publikationer finns på ÅSUB:s hemsida www.asub.ax



ÅLANDS STATISTIK- OCH
UTREDNINGSGSBYRÅ

Tfn +358 (0)18 25490